

Socioekonomisk kartläggning 2025 - Uppsala kommun

Det finns tabeller i dokumentet som inte är fullt tillgänglighetsanpassade. Om du behöver ta till dig innehållet på annat sätt hör av dig till statistik@ uppsala.se

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning.....	5
Data och metod	5
Övergripande resultat.....	7
Förändringar över tid.....	8
Geografisk redovisning av de fem klustren	9
De fem klustrens geografiska och socioekonomiska position.....	13
<i>Appendix 1. Statistik per område (NYKO-4)</i>	<i>20</i>
<i>Appendix 2. Statistik per kluster 2021 och 2023</i>	<i>25</i>
<i>Appendix 3. Beskrivning av analysens variabler</i>	<i>26</i>

Sammanfattning

Den socioekonomiska kartläggningen ger en geografisk översikt av skillnader mellan bostadsområden i Uppsala kommun. Syftet är att erbjuda ett statistikbaserat underlag till politiker, tjänstepersoner och andra som arbetar med samhällsutveckling. Kartläggningen bygger på statistik om bostadsområdena år 2023, som vid analysens genomförande var senast tillgängliga statistik.

Resultaten visar fortsatt stora områdesskillnader i levnadsvillkor. Fyra områden i Uppsala tätort, med tillsammans drygt 11 000 invånare, har en tydligt svagare socioekonomisk profil än övriga områden i kommunen. Andelen arbetslösa är högre, andelen eftergymnasialt utbildade lägre, genomsnittsinkomsten är lägre och en högre andel av barnen växer upp i hushåll med låg ekonomisk standard. Sexton områden, huvudsakligen i Uppsala tätort och med tillsammans drygt 22 000 invånare, har en tydligt starkare socioekonomisk profil. Där är den disponibla hushållsinkomsten betydligt högre än för kommunen som helhet. Den stora majoriteten av Uppsala kommuns invånare, cirka 85 procent eller nästan 245 000 invånare, bor i områden som är ”mitt emellan” dessa två ytterlägen.

Den grundläggande förklaringen till socioekonomiska skillnader mellan bostadsområden är variationer i upplåtelseformer, bostadstyper och attraktivitet. Tillsammans med faktorer som när och till vilken kostnad som olika typer av bostäder blir tillgängliga sorteras olika typer av hushåll till olika platser, till stor del på grund av hushållens olika resurser. De största socioekonomiska områdesskillnaderna finns därför mellan områden som domineras av olika upplåtelseformer, till exempel mellan områden som domineras av äganderätter i ”villamattor” och områden som domineras av hyresrätter i höghusblock. Så är det också i Uppsala kommun. Samtidigt ligger områden med svag respektive stark socioekonomi ofta geografiskt nära varandra.

De fyra områden som har relativt sämst socioekonomi i årets kartläggning är samma som i tidigare kartläggningar.¹ Dessa områden domineras av hyresrätter och har, som visats i en tidigare analys,² hög omflyttning som bidrar till att reproducera områdenas relativa position genom att individer och hushåll med starkare socioekonomi ofta ersätts av andra med svagare socioekonomi när de flyttar ut.

¹ Den sociala kompassen – Uppsala kommun (KSN-2021-01763), Den sociala kompassen 2023 – Uppsala kommun (KSN-2023-02735)

² Flyttmönster i Uppsala - En analys av in- och utflyttningar med fokus på Gränby författargatorna, Norra Gottsunda, Sydvästra Valsätra och Bäcklösa (KSN-2023-02736)

Inledning

Den socioekonomiska kartläggningen 2025 visar den socioekonomiska geografin i Uppsala kommun, med fokus på skillnader mellan olika bostadsområden. Rapporten har tagits fram av analysenheten vid två tidigare tillfällen.³ Rapporten riktar sig till politiker, tjänstepersoner och andra som behöver ett gemensamt underlag i arbetet med samhällsplanering och social hållbarhet.

Analysen omfattar 132 områden i kommunen med fler än 100 invånare, som grupperats utifrån statistik om befolkningen år 2023 – det senaste året med tillgängliga uppgifter vid analysens genomförande. Grupperingen har gjorts i syfte att ta fram olika områdestyper – ”kluster” – som skapar en översiktlig bild av huvuddragen i Uppsalas socioekonomiska geografi.⁴

Data och metod

I rapporten analyseras de 132 områden i Uppsala kommun som hade mer än 100 folkbokförda invånare år 2023.⁵ Områdesgränserna utgår från den etablerad indelning av kommuner i mindre geografiska områden i nyckelkodsområden (NYKO).⁶ I rapporten används 2023 års NYKO4-gränser.⁷

Områdenas socioekonomiska förhållanden beskrivs med statistik för 2023, från Statistiska centralbyrån (SCB). Följande sex variabler används:

- andel registerbaserat öppet arbetslösa individer i åldrarna 20–65 år,
- andel bostadshushåll bland personer 20 år och äldre med ekonomiskt bistånd,
- ohälsotal bland personer 16–65 år (antal dagar med ersättning från Försäkringskassan för nedsatt arbetsförmåga),
- disponibel hushållsinkomst bland personer 20 år och äldre (områdesmedian),
- andel individer 16–74 år med eftergymnasial utbildning,
- samt andel invånare 0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard (hushåll med en inkomst som är lägre än 60 procent av rikets medianinkomst).⁸

Statistiken i rapporten är genomgående på områdesnivå. Skillnaderna mellan individer inom bostadsområdena, som naturligtvis är betydande, fångas inte i analysen. Tabell 1 visar medelvärde, median, lägsta värde och högsta värde för Uppsalas 132 områden år 2023. Som vid tidigare upplagor är det stor spridning. Till exempel har samtliga områden i Uppsala kommun i genomsnitt 3 procent öppet

³ Den sociala kompassen – Uppsala kommun (KSN-2021-01763), Den sociala kompassen 2023 – Uppsala kommun (KSN-2023-02735)

⁴ För att identifiera mönster i befolkningens levnadsvillkor har områdena grupperats med hjälp av hierarkisk klusteranalys, närmare bestämt Ward's metod. Metoden utgår från hur lika områdena är utifrån sex socioekonomiska variabler. Antalet kluster bestäms utifrån statistiska kriterier och avvägningen mellan att grupperna ska vara meningsfulla och överskådliga. Målet är att varje kluster ska innehålla områden som liknar varandra mer än de liknar områden i andra kluster.

⁵ Skälet till att exkludera områden med färre invånare är att alltför få människor i ett område innebär att medelvärdet för området riskerar att bli missvisande

⁶ För en närmare beskrivning av indelningen i nyckelkodsområden se Rapport för projektet NYKO-nyckeln, etapp 1 (dnr KSN-2020-03235).

⁷ NYKO-indelningen revideras årligen, främst utifrån den ny- och ombyggnation som ägt rum eller planeras äga rum i kommunen. Revisionen medför att antalet områden och i viss mån deras geografiska gränser varierar något över tid.

⁸ En mer detaljerad beskrivning av variablerna ges i Appendix 3.

arbetslösa medan de områden som har lägst andel har 0 procent och det område som har högst andel har 18 procent (Norra Gottsunda). Andel 0–19-åringar som lever i hushåll med låg ekonomisk standard har högst spridning, från 0 procent i några områden till hela 86 procent i Polacksbacken (som är ett utpräglat studentområde med få barn och låga inkomster, då området huvudsakligen befolkas av studenter). I Appendix 1, Tabell 4–8, presenteras beskrivande statistik för varje enskilt område.

Tabell 1. Medelvärde, median, lägsta och högsta värde bland 132 bostadsområden i Uppsala kommun. År 2023*.

	Medel	Median	Min.	Max.
Andel öppet arbetslösa	3%	2%	0%	18%
Andel bostadshushåll med mottagare av ekonomiskt bistånd	3%	2%	0%	27%
Ohälsotal (antal ersättningsdagar) **	17	16	2	44
Disponibel hushållsinkomst, median (tkr)	540	496	176	1076
Andel med eftergymnasial utbildning	52%	50%	20%	84%
Andel 0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard	16%	10%	0%	86%

Övergripande resultat

Analysen visar att de 132 områdena i Uppsala kommun kan delas in i fem kluster. Tabell 1 visar hur många områden och invånare varje kluster innehåller samt genomsnittliga värden på de socioekonomiska variablerna för områdena i respektive kluster.

Skillnaderna mellan klustren är stora – särskilt mellan kluster 1 och kluster 5. Kluster 1, det minsta klustret både sett till antal områden och befolkningsmängd, samlar de områden som har tydligt svagast socioekonomi: låg inkomstnivå, hög arbetslöshet, hög andel barn i hushåll med låg ekonomisk standard och hög andel hushåll med ekonomiskt bistånd. Kluster 5 är dess motsats – med högst inkomstnivå, lägst arbetslöshet, hög utbildningsnivå och mycket liten andel barn i låg ekonomisk standard. Kluster 5 är näst minst sett till både antal områden och befolkning. Kluster 1 respektive kluster 5 utgör alltså Uppsalas två ytterlägen, med lägst respektive högst socioekonomi, men också med få områden och en relativt sett liten befolkning.

Tabell 2. Beskrivande statistik för områdena i respektive kluster, samt totalt för Uppsala. År 2023.

Kluster	Antal områden	Antal invånare	Disponibel hushållsinkomst (median, tkr)	Andel öppet arbetslösa	Ohälsotal	Andel med eftergymnasial utbildning	Andel mottagare ekonomiskt bistånd	Andel 0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard
1	4	11 610	358	15%	20	30%	20%	56%
2	39	78 147	412	5%	22	48%	5%	24%
3	41	56 619	640	2%	19	39%	2%	7%
4	32	75 268	422	2%	10	70%	1%	18%
5	16	22 644	883	1%	11	66%	1%	2%
Totalt Uppsala	132	244 288	496	3%	17	52%	3%	16%

De övriga tre klustren omfattar majoriteten av kommunens områden och invånare. Kluster 2 utmärks av höga ohälsotal och relativt låg inkomst. Jämfört med kluster 1 så är dock alla socioekonomiska värden ”bättre” i detta kluster, bortsett från ohälsotalen. Kluster 3 kännetecknas av en relativt god ekonomi men också låg utbildningsnivå, och är geografiskt sett ett utpräglat landsortskluster. Kluster 4 har goda socioekonomiska värden i fyra av sex avseenden, men relativt sett låga inkomster och en hög andel barn i hushåll med låg ekonomisk standard.

Det finns skillnader mellan områden inom respektive kluster, som kan vara viktiga att känna till för vissa frågor. I Appendix 1, Tabell 4–8, presenteras statistiken för enskilda områden, uppdelad per kluster. Som separat bilaga finns också ett dokument (Excel) som innehåller statistik för alla områden för alla tre upplagor av den Socioekonomiska rapporten.

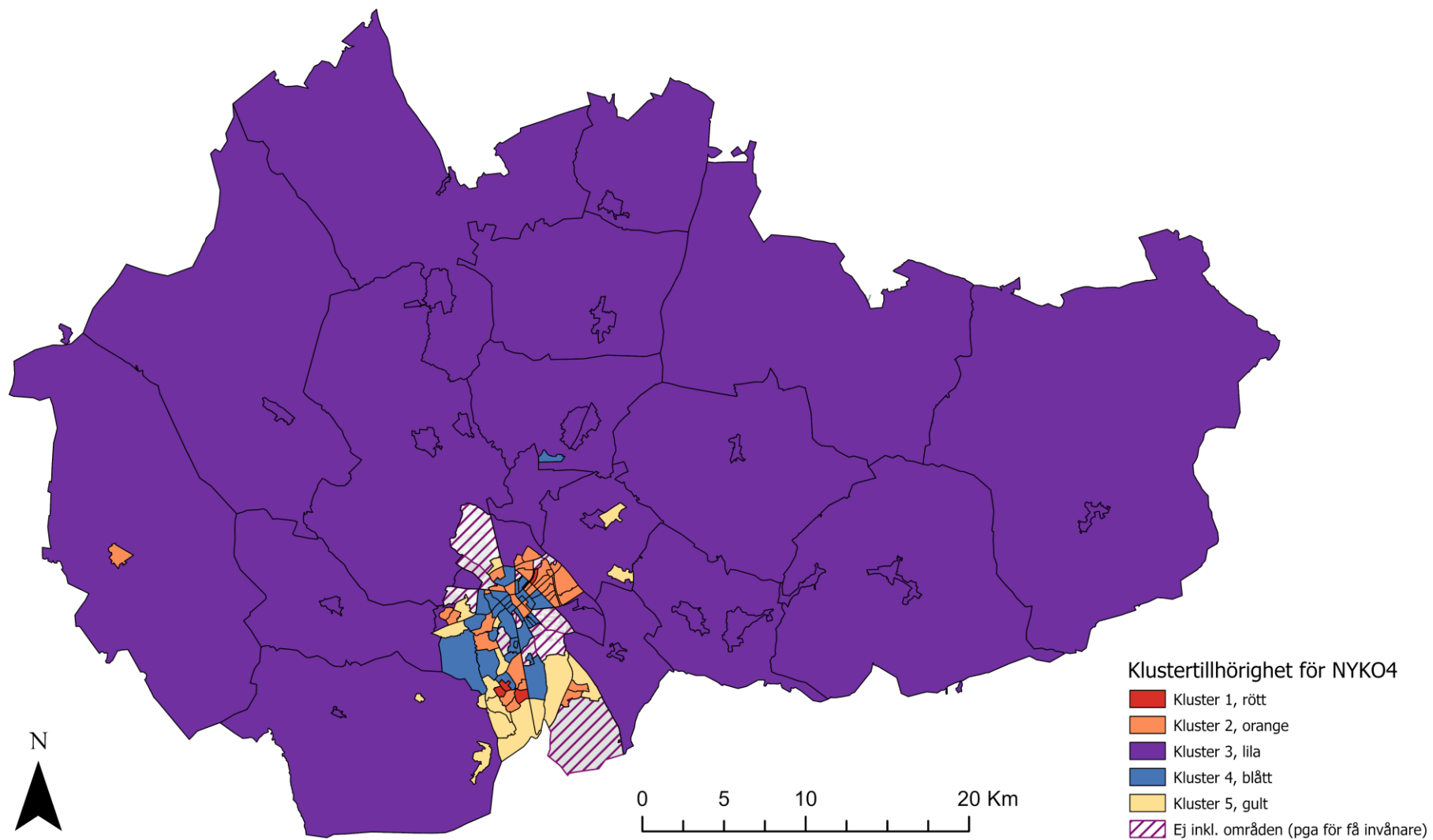
Förändringar över tid

I tidigare upplagor av den socioekonomiska rapporten har klustren jämförts mellan den aktuella och den föregående upplagan. Jämförelser över tid i kombination med en klusteranalys kan lätt missförstås och riskerar att skapa mer förvirring än klarhet. Skälen till att områden byter kluster över tid kan vara många: exempelvis kan något så enkelt som tillkomsten av nya områden (vilket har skett för varje ny upplaga av den socioekonomiska rapporten) leda till nya grupperingar. Även stora förändringar av ett områdes socioekonomi kan förstås göra så att ett område byter kluster. Men sådana förändringar tar oftast längre tid än de två år som det handlar om här, om inte ett områdes grundförutsättningar har förändrats (genom exempelvis nybyggnation, omfattande rivning, ombildade bostäder eller att gränser för området dras om).

Att följa specifika områden och studera förändring över tid kan däremot vara väldigt viktigt för att se hur den allmänna trenden utvecklar sig i ett eller flera områden. Därför finns all information för alla områden framtaget dels i Appendix 1 i denna rapport och dels som en separat Excel-fil innehållandes data för alla tre upplagor av den socioekonomiska rapporten (denna fil finns som bilaga till rapporten).

Geografisk redovisning av de fem klustren

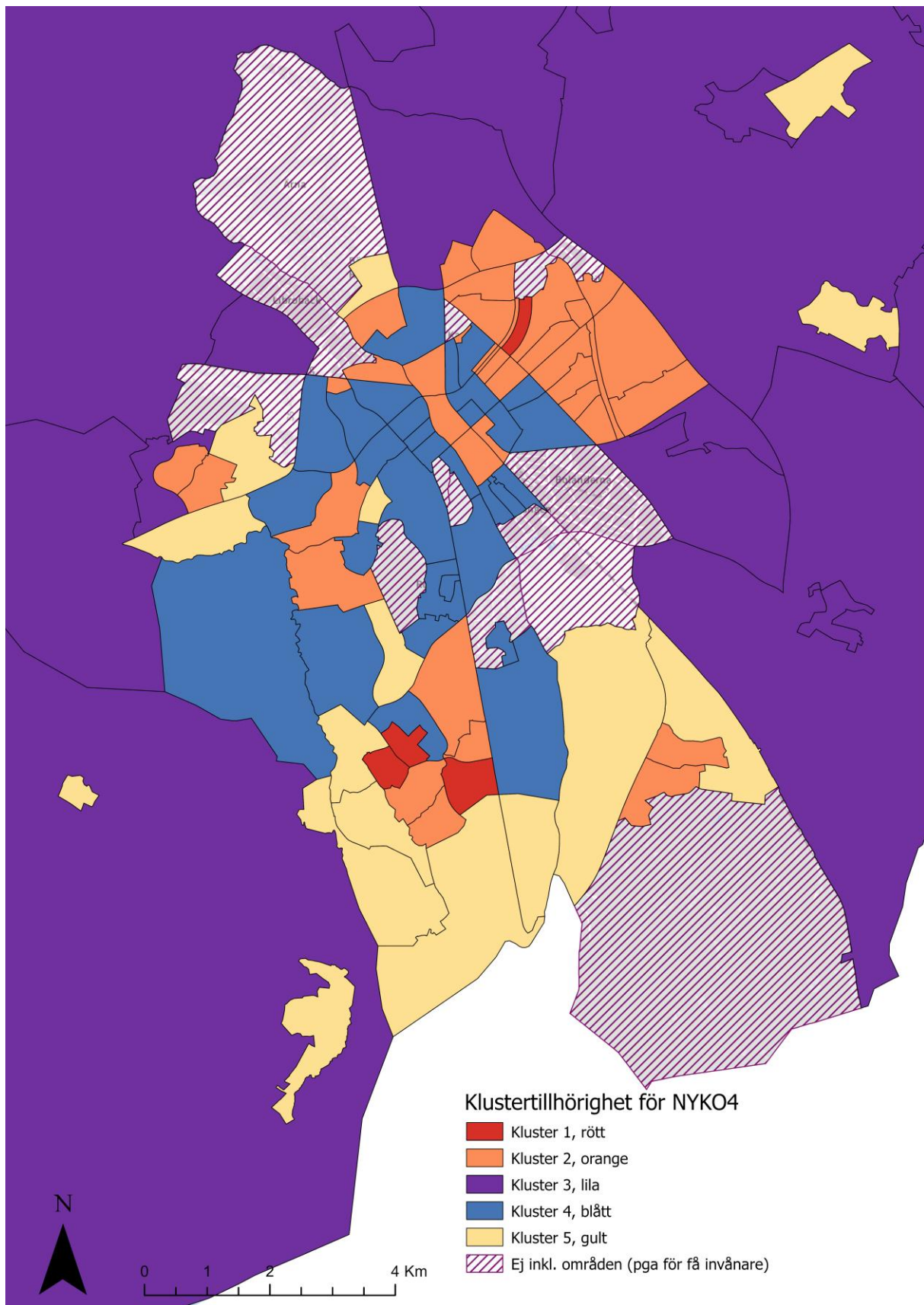
Figur 1 visar en bild över de olika klustrens geografiska läge. Av kommunens totala areal upptas stora delar av områden som tillhör kluster 3. Klustret dominerar bland områdena utanför Uppsala tätort, även om vissa landsbygdsnära tätorter tillhör andra kluster (och då framför allt kluster 5, det vill säga det mest välbärgade klustret). Befolkningmässigt är kluster 3 dock inte lika dominerande i kommunen (knappt 57 000 av kommunens invånare bor i kluster 3).

Figur 1. Socioekonomisk indelning av Uppsala kommuns 132 NYKO4-områden. 2023 års data.

Den socioekonomiska variationen på områdesnivå finns framför allt i Uppsala tätort. En in-zoomning på tätorten presenteras i Figur 2. Kartbilden visar att alla klustertyper finns representerade i tätorten. Områden med den relativt sett svagaste socioekonomin (röda kluster 1) och de med relativt sett starkast socioekonomi (gula kluster 5) är i flera fall belägna intill varandra. Streckade områden är de områden som exkluderats ur analysen på grund av att alltför få personer bor där (till exempel industriområden).⁹

⁹ I analysen har gränsen dragits vid minst 100 invånare, se avsnitt "Data och metod" för motivering.

Figur 2. Socioekonomisk indelning av Uppsala tätorts NYKO4-områden. 2023 års data.

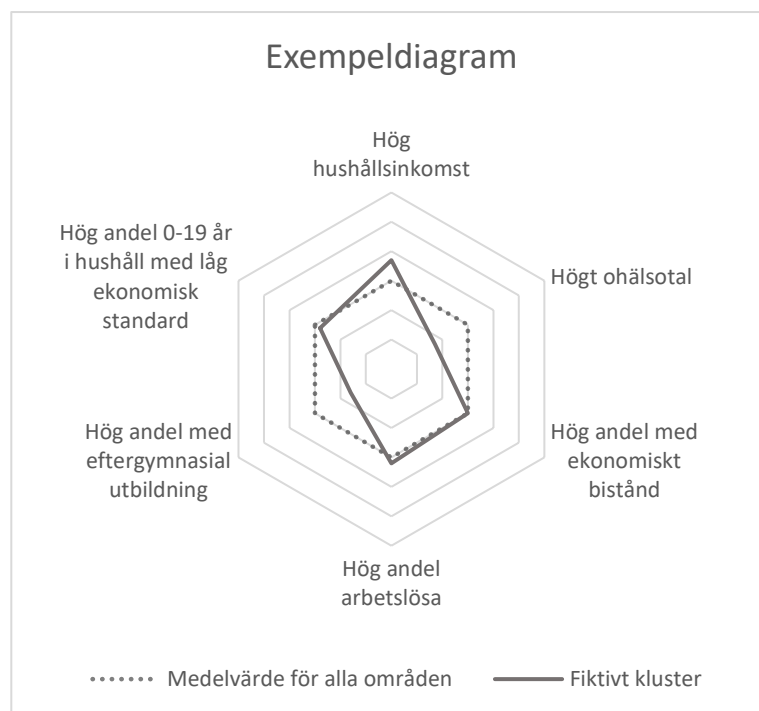
De fem klustrens geografiska och socioekonomiska position

I detta avsnitt beskrivs de enskilda klustrens geografiska läge och socioekonomiska situation genom kartor och så kallade spindeldiagram. I faktarutan nedan beskrivs hur spindeldiagram tolkas.

Faktaruta: Hur ska spindeldiagrammen läsas?

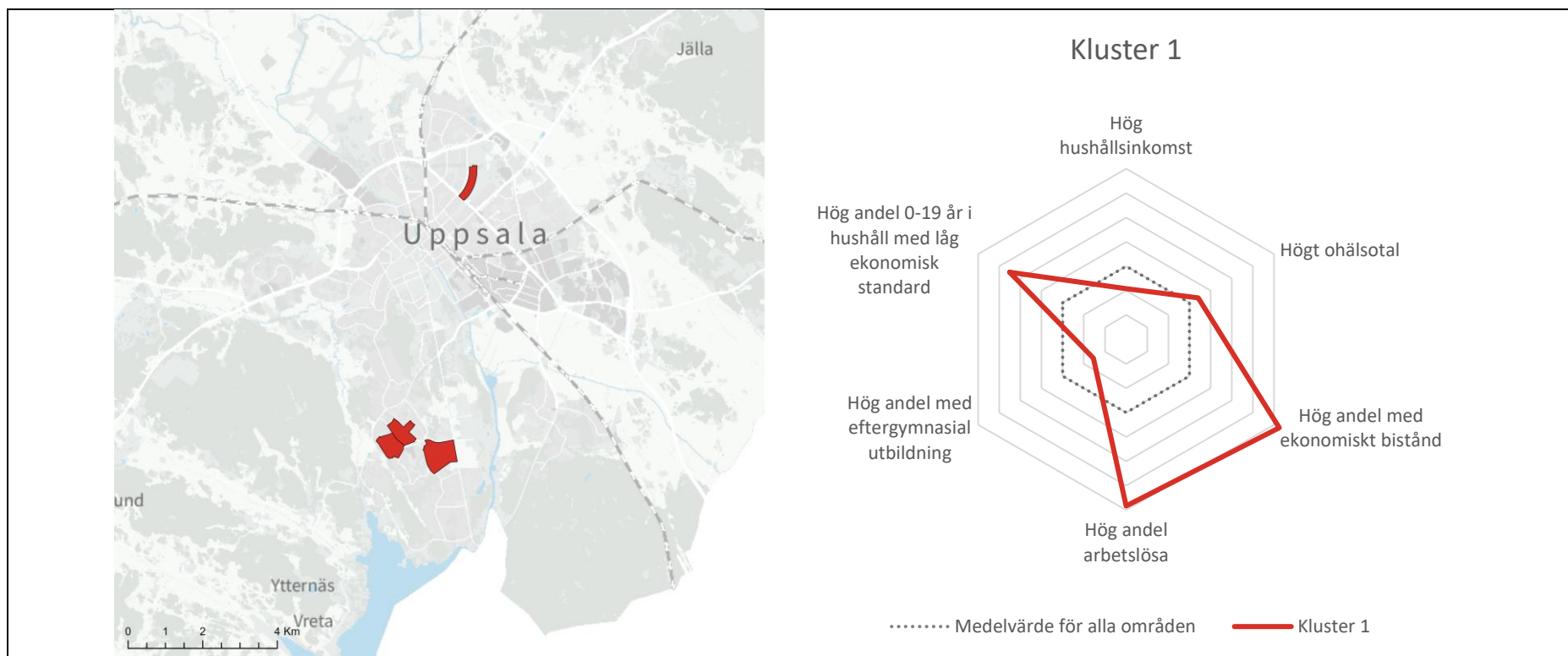
Spindeldiagrammen i rapporten är till för att visa ett klusters socioekonomiska situation i förhållande till Uppsala kommuns genomsnitt. I figurens sex hörn anges de sex variabler som valts ut för att mäta socioekonomi. Den prickade linjen visar genomsnittsvärdena på variablerna över alla områden i Uppsala kommun. Den tjocka heldragna linjen visar genomsnittsvärdena på samma variabler för ett fiktivt kluster. I figuren motsvarar varje steg en standardavvikelse. Observera att högt värde inte nödvändigtvis innebär något positivt vad gäller socioekonomi utan bara att värdena är högre än genomsnittet.

I det här fiktiva exemplet visar figuren till exempel att klustret har högre hushållsinkomst än genomsnittet för alla områden i Uppsala kommun, att ohälsotalet i klustret är lägre än genomsnittet och att andelen med ekonomiskt bistånd är samma som genomsnittet.

Figur 3. Exempel på spindeldiagram.

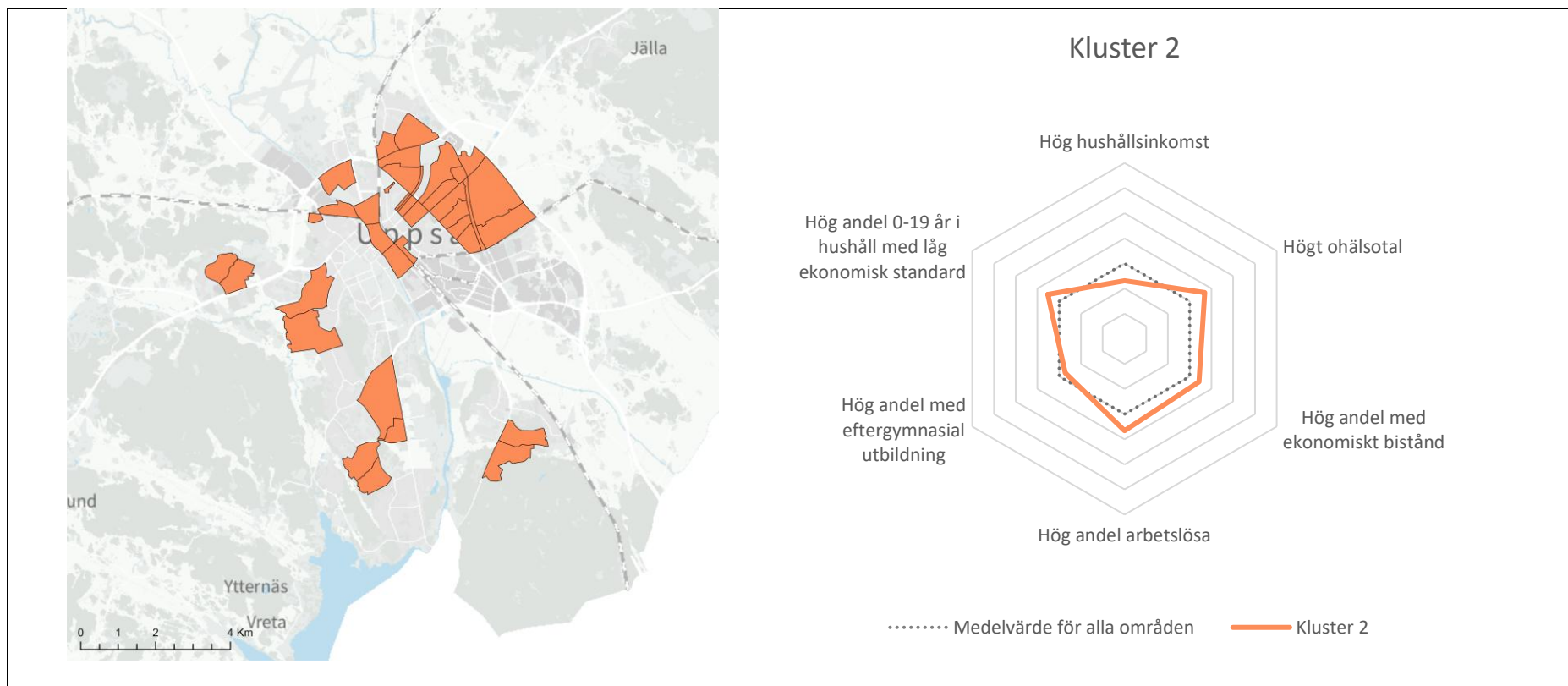
Det är viktigt att tänka på att det som visas i spindeldiagrammen är genomsnittsvärden för klustren, men att det självklart finns variation både mellan områden inom klustret och mellan individer inom områdena. Även i ett specifikt kluster som ligger långt ut mot till exempel "hög andel arbetslösa" kommer majoriteten av invånarna vara förvärvsarbetande. Figuren visar bara att klustret, i relation till medelvärdet för alla områden i Uppsala kommun, har högre andel arbetslösa.

Figur 4. Kluster 1, rött kluster. Fyra områden och 11 610 invånare.

Kluster 1 består av fyra områden med en sammanlagd befolkning om 11 610 individer (5 procent av Uppsala kommuns befolkning). Kartan till vänster visar områdenas geografiska läge: samtliga är belägna inom Uppsala tätort och tre av de fyra områdena ligger nära varandra i södra Uppsala. I samtliga fyra områden bor 85 procent eller mer av hushållen i hyresrätter. I Uppsala kommun finns endast åtta områden med så stor andel hushåll som bor i hyresrätt. De övriga fyra områdena ingår i kluster 2 (Norra Kvarnängen, Södra Kvarnängen, Norra Kvarngärdet) och kluster 4 (Västra Rosendalsfältet).

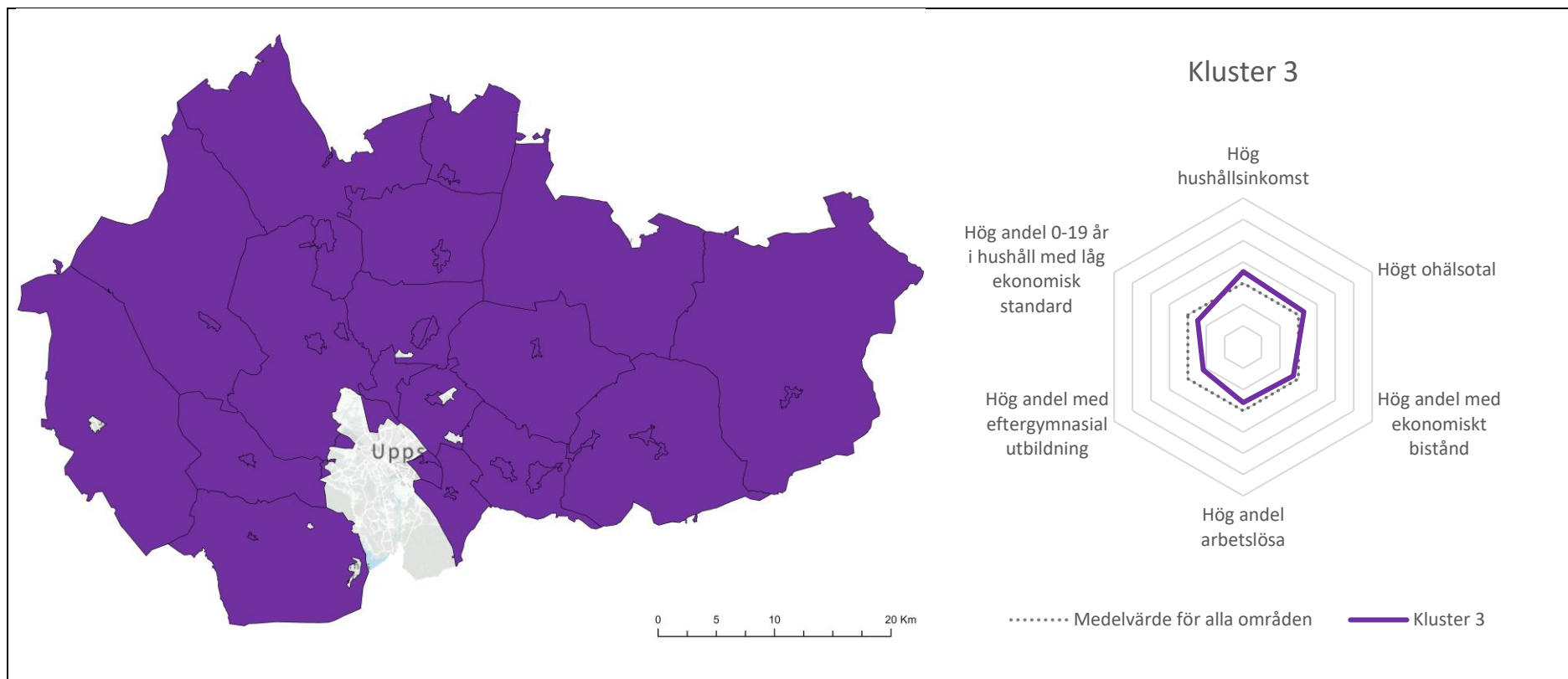
Till höger i figuren visas klustrets genomsnittsvärden på de socioekonomiska variablerna i förhållande till genomsnittet för alla områden i Uppsala kommun. Det är tydligt att kluster 1 utgörs av Uppsalas socioekonomiskt svagaste områden. Hushållsinkomsterna är lägre och ohälsotalen något högre än genomsnittet för kommunen. Det är betydligt högre andel som mottar ekonomiskt bistånd och som är öppet arbetslösa. Andelen med eftergymnasial utbildning ligger betydligt under genomsnittet och andelen 0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard avsevärt högre. Sammantaget skiljer sig detta kluster så pass kraftigt från övriga kluster att det kan ses som ett extremvärde.

Figur 5. Kluster 2, orange kluster, 39 områden och 78 147 invånare.

Kluster 2 består av 39 områden med sammanlagt 78 147 invånare eller 32 procent av Uppsala kommuns befolkning. På kartan till vänster visas att områdena är utspridda i centrala Uppsala samt i tätortens ytterområden. Ett område, Järlåsa tätort, ligger i de västra delarna av Uppsala kommun (utanför tätortskartan).

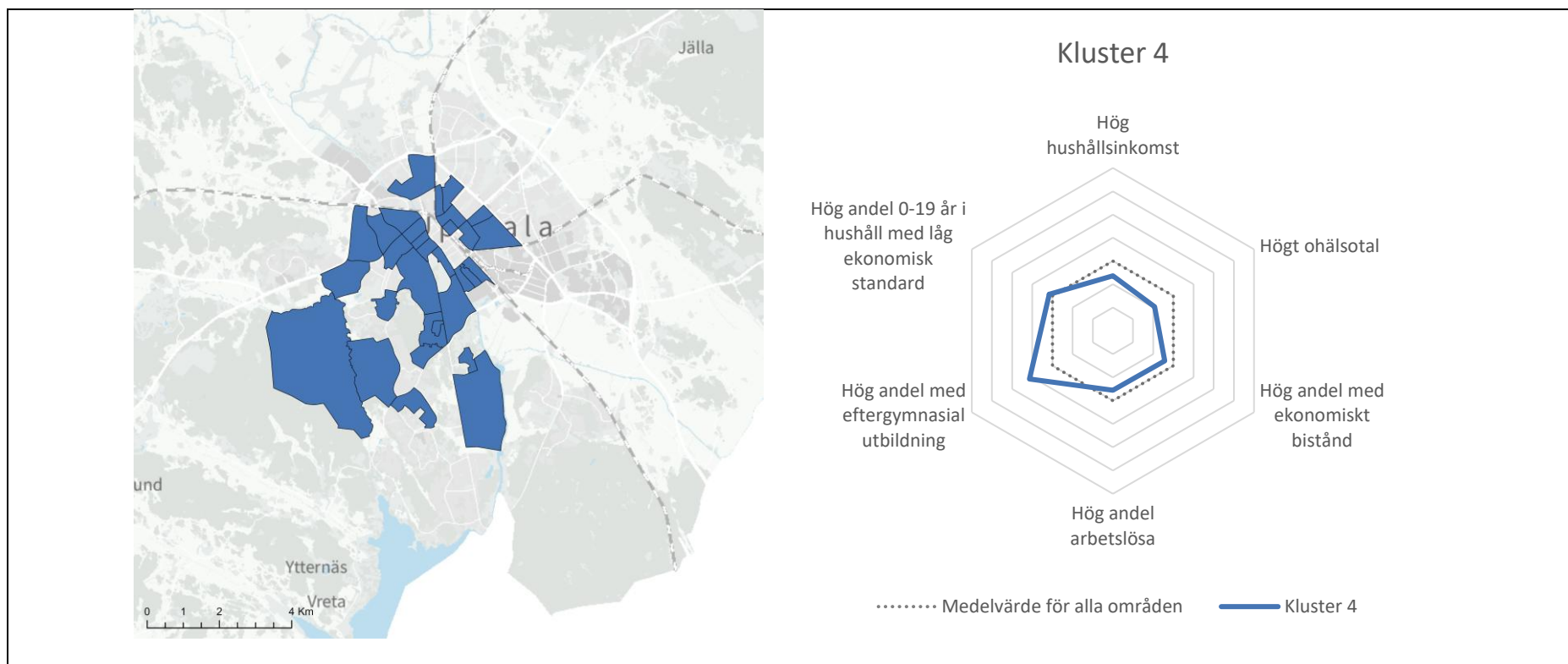
Kluster 2 är liksom kluster 1 socioekonomiskt svagare än ett genomsnittligt område i kommunen, men värdena avviker inte lika tydligt. Figuren till höger visar att hushållsinkomsterna i kluster 2 är lägre och ohälsotalen högre än genomsnittet för alla områden i Uppsala kommun (högst av alla kluster). Det är en något högre andel med ekonomiskt bistånd och en något högre andel öppet arbetslösa. Andelen med eftergymnasial utbildning är nära genomsnittet men andelen 0–19-åringar som lever i hushåll med låg ekonomisk standard något högre.

Figur 6. Kluster 3, lila kluster, 41 områden och 56 619 invånare.

Kluster 3 utgörs av 41 områden som huvudsakligen är belägna på Uppsalas landsbygd, även om några områden i ytterkanten av Uppsala tätort också ingår. Klustret är störst till yta men tredje störst sett till folkmängd med 56 619 invånare (23 procent av kommunens invånare).

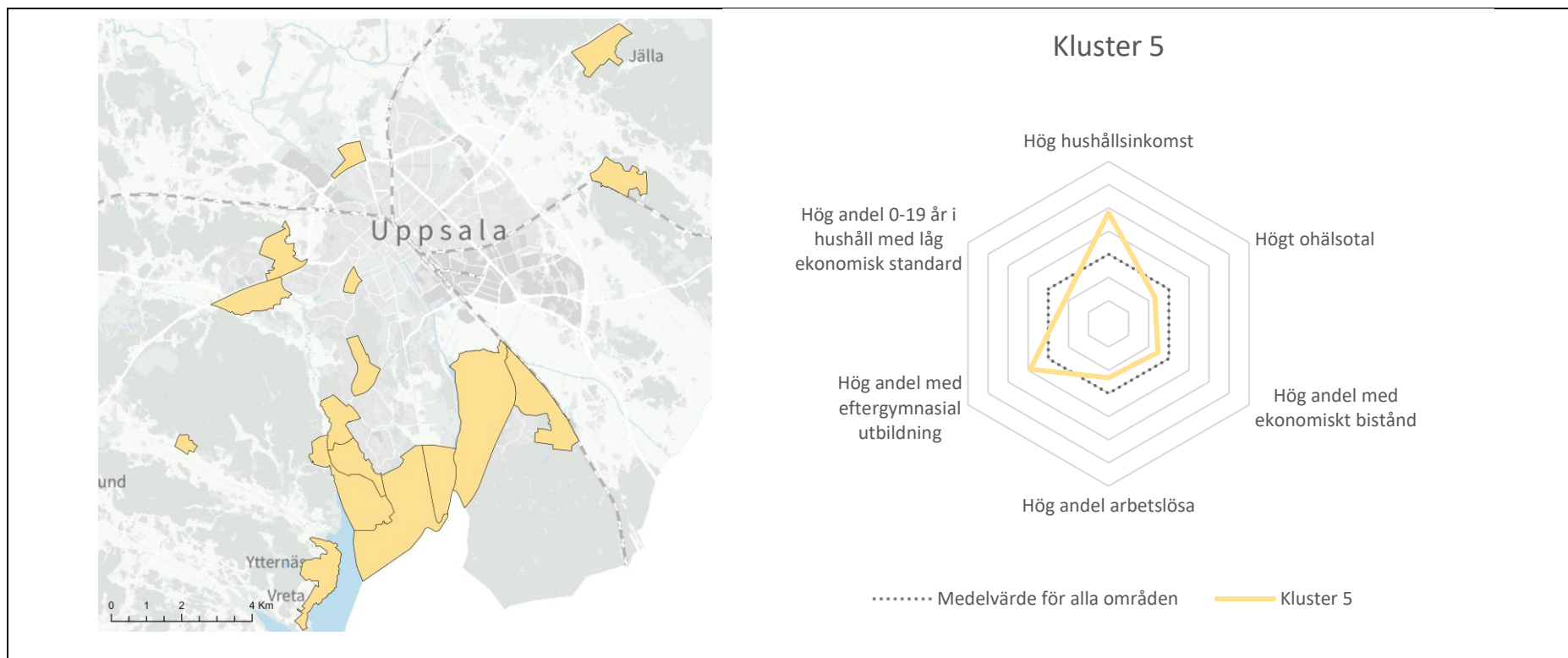
Figuren till höger visar att kluster 3 ligger nära genomsnittet bland Uppsalas områden på flera av de socioekonomiska variablerna. Det är viktigt att tänka på att det inte betyder att alla de personer som bor i områdena har det som genomsnittet i Uppsala, utan mer troligt handlar om att befolkningens socioekonomi är varierande, vilket på områdesnivå blir "genomsnittligt". Framför allt är det i två avseenden som kluster 3 skiljer sig från genomsnittet: andelen med eftergymnasial utbildning är något lägre och hushållsinkomsterna något högre.

Figur 7. Kluster 4, blått kluster, 32 områden och 75 268 individer.

Kluster 4 består av 32 områden och har 75 268 invånare. Därmed är kluster 4 det befolkningsmässigt största klustret med 31 procent av Uppsala kommuns invånare. Kartan till vänster visar att områdena i kluster 4 utgör en stor del av de centrala delarna i Uppsala tätort. Ett område, Fullerö hage tätort, ligger strax norr om Uppsala tätort (utanför kartan i Figur 7).

Figuren till höger visar att det är framför allt på tre av de socioekonomiska måtten som kluster 4 skiljer sig från genomsnittet för alla områden i Uppsala. Hushållsinkomsterna och ohälsotalen är lägre medan andelen med eftergymnasial utbildning är betydligt högre. I klustret ingår flera områden som har höga andelar universitetsstudier bland de boende, däribland fyra utpräglade studentområden: Studentstaden, Ultuna, Polacksbacken och Östra Kapellgärdet.

Figur 8. Kluster 5, gult kluster, 16 områden och 22 644 invånare.

Kluster 5 utgörs av 16 områden med totalt 22 644 invånare (9 procent av Uppsala kommuns befolkning). Från kartan framgår att områdena i klustret framför allt ligger i utkanterna av Uppsala tätort, men också några områden på landsbygden. I hög utsträckning består klustret av villaområden där en hög andel människor äger sin bostad.

Av figuren till höger framgår tydligt att kluster 5 innehåller Uppsalas mest socioekonomiskt gynnade områden. Hushållsinkomsten är betydligt högre än kommunens genomsnitt, liksom andelen med eftergymnasial utbildning. Ohälsotalen är betydligt lägre, vilket även gäller för andelen med ekonomiskt bistånd, andelen öppet arbetslösa och andelen barn och unga i hushåll med låg ekonomisk standard. Generellt sett präglas kluster 5 av välstånd och välmående.

Sammanfattande diskussion

Att Uppsala har en betydande socioekonomisk boendesegregation är känt sedan tidigare. Denna kartläggning visar att skillnaderna mellan områden i Uppsala kommun fortsatt är stora, och att mönstren är relativt sett stabila över tid – särskilt för det kluster som utmärks av områden med goda socioekonomiska resurser, och det minsta klustret bestående av fyra områden som konsekvent placerar sig i den svagaste positionen.

Tidigare analyser visar att skillnaderna främst uppstår genom sortering på bostadsmarknaden: hushåll med olika resurser har tillgång till olika typer av bostäder, och bostadstyper skiljer sig mellan områden. Denna skillnad i huvudsaklig bostadstyp per område gör att områden med svag respektive stark socioekonomi kan ligga nära varandra inom tätorten. Samtidigt är det viktigt att ha med sig att socioekonomiska variationer finns i alla delar av kommunen – även i välbärgade områden finns barn som lever i hushåll med låg ekonomisk standard, och även i utsatta områden är majoriteten av de vuxna i arbete. Samtidigt är skillnaderna påtagliga, det område med den högsta medianinkomsten i kluster 1 har en årlig hushållsinkomst som är nästan 350 000 kronor lägre än vad det område som har den lägsta hushållsinkomsten i kluster 5.

Ett viktigt resultat i rapporten är att de fyra områden med tydligt svagast genomsnittlig socioekonomi år 2023 hade samma situation även 2021 och 2018. Detta kan sannolikt förklaras av områdenas bebyggelse: områdena består av en övervägande majoritet hyresrätter samtidigt som dessa många gånger har höga hyror och relativt sett låg attraktivitet. En tidigare fördjupningsanalys visade att befolkningen i dessa områden i hög utsträckning är rörlig. Bostadsutbudet, områdenas attraktivitet samt människornas flyttmönster, i kombination med att de kvarboende har en låg socioekonomisk profil, bidrar till att dessa fyra områden bibehåller sin relativa position som Uppsalas socioekonomiskt svagaste områden.

Appendix 1. Statistik per område (NYKO-4)

Tabeller för de enskilda NYKO4-områdena, uppdelade per kluster. Den sista kolumnen visar områdenas klustertillhörighet i 2023 års socioekonomiska kartläggning (data från 2021) med siffra och färg (områden som inte fanns 2021 är markerade med *).

Tabell 3. Beskrivande statistik för de områden som ingår i kluster 1, det röda klustret.

NYKO4-område	Andel öppet arbetslösa	Andel mottagare av ekonomiskt bistånd	Ohälsotal	Områdets median hushållsinkomst (tkr)	Andel med eftergymnasial utbildning	Andel 0-19 år i hushåll med låg ekonomisk standard	Invånarantal	Kluster i Social kompas 2023
Gränby författargatorna	13%	18%	15	430	31%	48%	4003	1
Norra Gottsunda	18%	19%	31	288	28%	61%	3534	1
Sydvästra Valsätra	14%	14%	18	365	28%	58%	2758	1
Södra Bäcklösa	13%	27%	16	352	32%	58%	1315	1
Totalt	15%	20%	20	358	30%	56%	11 610	

Tabell 4. Beskrivande statistik för de områden som ingår i kluster 2, det orange klustret.

NYKO4-område	Andel öppet arbetslösa	Andel mottagare av ekonomiskt bistånd	Ohälsotal	Områdets median hushållsinkomst (tkr)	Andel med eftergymnasial utbildning	Andel 0-19 år i hushåll med låg ekonomisk standard	Invånarantal	Kluster i Social kompas 2023
Brillinge	6%	14%	19	412	40%	23%	395	2
Byggmästarparken	3%	2%	21	361	47%	14%	2346	3
Centrala Gottsunda	12%	11%	30	323	32%	49%	3340	2
Dragarbrunn	2%	3%	19	417	59%	13%	2640	4
Ekeby	5%	5%	30	373	62%	22%	2141	2
Eriksberg	7%	6%	26	314	58%	35%	5222	2
Gjuteriparken	4%	5%	15	426	57%	25%	2170	4
Gränby alle	5%	3%	12	331	50%	42%	908	4
Gränbyparken	7%	2%	31	224	63%	33%	115	-*
Gränbystaden	6%	2%	14	395	47%	24%	498	4
Johannesbäck	2%	2%	17	421	47%	17%	1402	3
Järlåsa tätort	5%	3%	24	568	28%	22%	594	3
Klockarängen Fyrisvallen	3%	2%	19	463	60%	9%	3170	4
Källparken	7%	8%	30	309	42%	37%	2586	2
Malma gård	2%	2%	22	506	63%	10%	904	3
Mellersta Kapellgården	3%	2%	12	346	50%	23%	469	-*

Mellersta Stenhagen	9%	11%	25	468	42%	37%	2092	2
Nedre Svartbäcken	5%	4%	25	402	57%	14%	2024	2
Norra Bäcklösa	5%	3%	8	416	62%	22%	1160	4
Norra Kvarngärdet	3%	1%	9	411	60%	22%	640	4
Norra Kvarnängen	8%	4%	16	447	47%	32%	1670	2
Norra Löten	7%	5%	25	374	36%	37%	2135	2
Norra Sävja	5%	4%	27	461	44%	21%	2426	2
Norra Årsta	3%	2%	17	441	40%	9%	2979	3
Nyby centrum	5%	3%	29	356	37%	17%	3481	2
Nyby gård	4%	5%	33	391	39%	19%	1172	2
Samariterhemmet	2%	1%	28	395	63%	12%	2783	2
Skomakarparken	5%	4%	29	350	41%	23%	3720	2
Södra Kapellgärdet	4%	3%	17	464	61%	22%	782	4
Södra Kvarnängen	10%	12%	24	368	37%	41%	1809	2
Södra Löten	6%	4%	23	447	43%	18%	2820	2
Södra Sävja	7%	6%	27	422	39%	27%	2684	2
Södra Årsta	3%	2%	24	413	39%	13%	3071	3
Tuna backar	3%	2%	30	333	49%	12%	2418	2
Vädergatorna	5%	3%	19	442	40%	25%	2851	2
Östra Gottsunda	9%	9%	28	416	39%	36%	1999	2
Östra Sala backe	5%	6%	14	369	45%	30%	2335	4
Östra station	7%	4%	15	493	60%	28%	549	4
Östra Stenhagen	6%	6%	29	487	44%	34%	1647	2
Totalt	5%	5%	22	412	48%	24%	78 147	

Tabell 5. Beskrivande statistik för de områden som ingår i kluster 3, det lila klustret.

NYKO4-område	Andel öppet arbetslösa	Andel mottagare av ekonomiskt bistånd	Ohälsotal	Områdets median hushållsinkomst (tkr)	Andel med eftergymnasial utbildning	Andel 0-19 år i hushåll med låg ekonomisk standard	Invånarantal	Kluster i Social kompass 2023
Almunge tätort	2%	5%	24	553	33%	5%	947	3
Almungebygden ex tätorter	2%	0%	22	546	35%	11%	1422	3
Björklinge tätort	2%	1%	17	661	37%	5%	3578	3
Björklingeområdet ex tätorter	3%	1%	19	637	34%	7%	2004	3
Blackstalund tätort	1%	0%	10	499	20%	9%	246	3
Bälinge tätort	1%	1%	14	748	44%	3%	2449	3
Danmarksby tätort	1%	4%	37	930	48%	0%	447	3
Danmarksbygden ex tätort	2%	2%	15	777	48%	10%	729	3

Funbobygden ex tätorter	3%	4%	18	698	42%	3%	1056	3
Fyrislund	4%	4%	24	765	50%	8%	157	3
Gamla Uppsala	2%	1%	18	700	53%	6%	2886	5
Gamla Uppsalabygden	1%	2%	18	797	35%	2%	502	3
Gunsta tätort	1%	1%	18	625	47%	10%	1415	3
Gävsta tätort	2%	1%	18	605	37%	1%	575	3
Husbyborg	7%	4%	10	640	45%	3%	139	2
Jälla	3%	3%	44	678	29%	3%	200	2
Järlåsabygden ex tätort	2%	1%	22	521	33%	13%	1781	3
Knutby tätort	2%	0%	17	488	24%	10%	658	3
Knutbybygden ex tätort	2%	1%	23	508	28%	12%	1400	3
Läby tätort	4%	2%	19	630	31%	8%	252	3
Länna tätort	2%	1%	14	579	44%	4%	713	4
Lövstalöt tätort	2%	0%	18	746	41%	4%	1424	3
Marielund tätort	3%	1%	13	738	52%	3%	538	3
Norra Rasbobygden	2%	1%	21	601	32%	8%	2764	3
Ramstalund tätort	2%	2%	8	676	37%	5%	336	3
Skyttorp tätort	3%	3%	19	455	29%	15%	686	3
Skyttorpsbygden ex tätort	1%	0%	12	521	36%	30%	215	3
Slavsta	3%	5%	21	545	42%	14%	1890	3
Storvreta tätort västra	3%	2%	18	631	46%	10%	4460	3
Storvreta tätort östra	2%	1%	14	805	52%	5%	1751	5
Storvretabygden ex tätorter	1%	1%	20	702	32%	7%	1298	3
Södra Hagundabygden ex tätorter	2%	1%	15	711	46%	4%	3051	3
Södra Rasbobygden ex tätort	2%	1%	18	670	33%	3%	1901	3
Vaksalabygden ex tätorter	3%	5%	24	643	38%	11%	937	3
Vattholma tätort	1%	1%	22	665	47%	2%	1395	3
Vattholmabygden ex tätort	1%	1%	17	617	35%	7%	1163	3
Vänge tätort	2%	1%	22	583	47%	9%	1247	3
Vängebygden ex tätort	2%	2%	15	708	47%	4%	1388	3
Västra Bältingebygden ex tätort	2%	1%	23	614	32%	12%	1620	3
Västra Stenhagen	3%	1%	25	625	57%	8%	1621	3
Östra Bältingebygden ex tätorter	2%	1%	15	691	36%	6%	3378	3
Totalt	2%	2%	19	640	39%	7%	56 619	

Tabell 6. Beskrivande statistik för de områden som ingår i kluster 4, det blå klustret.

NYKO4-område	Andel öppet arbetslösa	Andel mottagare av ekonomiskt bistånd	Ohälsotal	Områdets median hushållsinkomst (tkr)	Andel med eftergymnasial utbildning	Andel 0-19 år i hushåll med låg ekonomisk standard	Invånarantal	Kluster i Socialkompass 2023
Almtuna	2%	1%	10	424	73%	12%	3702	4
Bernadotte Slädvägen	1%	1%	15	693	69%	5%	1681	4
Centrala Kungsängen	3%	3%	8	576	67%	17%	4274	4
Fjärdingen	2%	0%	6	301	78%	10%	1794	4
Flogsta	2%	2%	3	211	74%	28%	5556	4
Fullerö hage tätort	2%	1%	10	511	53%	9%	1175	4
Håga	3%	0%	14	522	72%	14%	285	4
Höganäs	2%	1%	14	389	68%	10%	2961	4
Kåbo gårde	3%	3%	10	349	69%	22%	2696	4
Nordöstra Rosendalsfältet	2%	1%	6	347	75%	9%	2516	4
Odinslund	1%	2%	7	606	76%	3%	498	4
Petterslundsgatan	2%	1%	10	420	62%	8%	1445	4
Polacksbacken	2%	1%	5	176	70%	86%	245	4
Rickomberga	2%	1%	15	455	62%	8%	1344	4
Sommaro Gråbergsvägen	3%	1%	13	432	74%	7%	1948	4
Studentstaden	1%	1%	2	182	84%	75%	4273	4
Svandammen	1%	0%	4	212	76%	19%	652	4
Södra Rosendal	3%	3%	10	325	66%	17%	2243	4
Södra Ulleråker	3%	1%	17	475	73%	7%	1443	4
Ultuna	0%	0%	2	181	79%	53%	647	4
Vasaparken	2%	1%	8	322	72%	17%	3286	4
Västra Kapellgårdet	2%	1%	11	546	60%	5%	3984	4
Västra Kungsängen	1%	0%	11	655	66%	5%	1705	4
Västra Luthagen	2%	0%	9	403	75%	9%	4507	4
Västra Norby	2%	2%	15	709	72%	8%	2214	4
Västra Rosendalsfältet	2%	2%	6	348	68%	19%	847	4
Österplan	2%	0%	16	469	59%	13%	1082	4
Östra Fålhagen	2%	0%	9	513	64%	5%	2464	4
Östra Kapellgårdet	4%	3%	5	262	67%	64%	3774	4
Östra Kungsängen	2%	1%	9	361	70%	16%	2408	4
Övre Luthagen	2%	1%	12	440	72%	6%	4230	4
Övre Svartbäcken	2%	1%	14	453	61%	5%	3389	4
Totalt	2%	1%	10	422	70%	18%	75 268	

Tabell 7. Beskrivande statistik för de områden som ingår i kluster 5, det gula klustret.

NYKO4-område	Andel öppet arbetslösa	Andel mottagare av ekonomiskt bistånd	Ohälsotal	Områdets median hushållsinkomst (tkr)	Andel med eftergymnasial utbildning	Andel 0-19 år i hushåll med låg ekonomisk standard	Invånarantal	Kluster i Social kompass 2023
Berga	2%	1%	14	854	68%	2%	753	5
Bergsbrunna Uppsävja	2%	1%	12	897	60%	2%	1386	5
Berthåga	1%	0%	9	986	69%	2%	600	5
Bärby hage	1%	0%	11	880	57%	0%	995	5
Gamla Gottsunda Stora Djurgården	0%	1%	11	901	73%	1%	287	5
Kvarnbo	2%	0%	22	929	61%	0%	190	3
Lindbacken tätort	1%	0%	11	851	64%	3%	2884	5
Nåntuna Vilan	2%	2%	12	830	60%	4%	3451	5
Näs Focksta tätort	0%	0%	5	934	78%	1%	305	5
Skölsta tätort	1%	0%	9	886	57%	0%	1050	5
Södra Gottsunda	2%	2%	19	807	66%	6%	1159	3
Vreta Ytternäs tätort	1%	0%	8	982	68%	1%	837	5
Vårdsätra	2%	1%	4	1076	72%	2%	598	5
Västra Sunnersta	2%	1%	12	862	67%	6%	5177	5
Östra Norby	2%	1%	11	855	72%	0%	1911	5
Östra Sunnersta	1%	1%	12	779	64%	5%	1061	5
Totalt	1%	1%	11	883	66%	2%	22 644	

Appendix 2. Statistik per kluster 2021 och 2023

Nedan visas beskrivande statistik per variabel för varje kluster. Värdet avser alltid medelvärdet, medianen, lägsta och högsta värdet för de *områden* som ingår i respektive kluster. Värdena representerar alltså inte någon enskild individ, utan enbart specifika *områden*.

Tabell 8. Medelvärde, medianvärde, lägsta värde och högsta värde för de områden som ingår i respektive kluster för de ingående variablerna.

Kluster 1	2023 (uppgifter från 2021)				2025 (Uppgifter från 2023)			
	Medel	Median	Min.	Max.	Medel	Median	Min.	Max.
Arbetslösa (andel)	12%	11%	10%	14%	15%	14%	13%	18%
Ekonomiskt bistånd (andel)	24%	20%	18%	39%	20%	18%	14%	27%
Ohälsotal (antal dagar)	19	17	9	33	20	17	15	31
Hushållsinkomst median (tkr)	324	323	267	384	358	358	288	430
Eftergymnasial utbildning (andel)	28%	28%	25%	31%	30%	30%	28%	32%
0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard (andel)	61%	61%	54%	71%	56%	58%	48%	61%
Kluster 2								
Arbetslösa (andel)	5%	5%	3%	8%	5%	5%	2%	12%
Ekonomiskt bistånd (andel)	6%	6%	2%	13%	5%	4%	1%	14%
Ohälsotal (antal dagar)	25	25	16	33	22	24	8	33
Hushållsinkomst median (tkr)	367	366	280	604	404	412	224	568
Eftergymnasial utbildning (andel)	42%	40%	28%	61%	48%	47%	28%	63%
0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard (andel)	28%	27%	6%	45%	24%	23%	9%	49%
Kluster 3								
Arbetslösa (andel)	2%	2%	0%	3%	2%	1%	1%	7%
Ekonomiskt bistånd (andel)	1%	1%	0%	4%	2%	1%	0%	5%
Ohälsotal (antal dagar)	18	18	9	25	19	18	8	44
Hushållsinkomst median (tkr)	564	562	327	820	647	640	455	930
Eftergymnasial utbildning (andel)	38%	38%	21%	66%	37%	39%	20%	57%
0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard (andel)	9%	8%	0%	22%	7%	6%	0%	30%
Kluster 4								
Arbetslösa (andel)	2%	2%	0%	5%	2%	2%	0%	4%
Ekonomiskt bistånd (andel)	2%	1%	0%	8%	1%	1%	0%	3%
Ohälsotal (antal dagar)	10	10	2	19	10	10	2	17
Hushållsinkomst median (tkr)	394	385	168	651	415	422	176	709
Eftergymnasial utbildning (andel)	65%	66%	39%	82%	70%	70%	53%	84%
0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard (andel)	21%	14%	3%	100%	18%	10%	3%	86%
Kluster 5								
Arbetslösa (andel)	2%	2%	1%	2%	1%	2%	0%	2%
Ekonomiskt bistånd (andel)	1%	0%	0%	2%	1%	1%	0%	2%
Ohälsotal (antal dagar)	10	9	5	15	11	11	4	22
Hushållsinkomst median (tkr)	787	775	705	884	894	883	779	1 076
Eftergymnasial utbildning (andel)	63%	65%	49%	77%	66%	67%	57%	78%
0–19 år i hushåll med låg ekonomisk standard (andel)	3%	2%	0%	7%	2%	2%	0%	6%

Appendix 3. Beskrivning av analysens variabler

Följande variabler ingår i klusteranalysen i Socioekonomisk kartläggning 2025 - Uppsala kommun:

- **Andel registerbaserade arbetslösa** (20–65 år, 2023-12-31). En person som klassificeras som arbetslös har någon gång under månaden varit inskriven som arbetslös hos Arbetsförmedlingen som öppet arbetslös eller sökande i program med aktivitetsstöd.
- **Andel bostadshushåll med ekonomiskt bistånd** (20+ år, 2023-12-31). Variabeln mäter andel bostadshushåll som någon gång under året haft ekonomiskt bistånd. Ekonomiskt bistånd definieras som försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL). Ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd omfattar dels ett schablonbelopp (riksnormen), dels ett bidrag till skäliga kostnader för vissa utgifter som finns uppräknade i socialtjänstlagen. Bidragets storlek varierar med behov och vad kommunen anser vara skäliga kostnader.
- **Ohälsotalet per invånare** (16–65 år, 2023-12-31). Variabeln mäter antalet dagar under en tolv månadersperiod som Försäkringskassan betalar ut ersättning vid nedsatt arbetsförmåga i förhållande till befolkningen i åldrarna 16–65 år.¹⁰ I ohälsotalet ingår sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning. Måttet baseras på antalet utbetalda nettodagar. Nettodagar innebär att dagar med partiell ersättning omräknas till hela dagar.
- **Disponibel inkomst för hushåll**, median (20+ år, 2023-12-31). Disponibel inkomst definieras som summan av alla inkomster och transfereringar (t.ex. barn- och bostadsbidrag samt försörjningsstöd) minus slutlig skatt. Hushållsbegreppet definieras enligt Totalräknad inkomstfördelningsstatistik (TRIF).
- **Andel invånare med eftergymnasial utbildning** (20–74 år, 2023-12-31). Variabeln mäter den högsta utbildningsnivån (enligt SUN 2020) för avklarade utbildningar.
- **Andel hushåll med barn 0–19 år med låg ekonomisk standard** (0–19 år, 2023-12-31). Hushåll med barn avser hushåll med minst 1 barn 0–19 år och i förekommande fall även äldre kvarboende barn. Till barn räknas även växelvis boende barn. En person som bor i ett hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är lägre än 60 procent än medianvärdet för samtliga i riket är att betrakta som att denne lever i ett hushåll med låg ekonomisk standard.

Samtliga variabler finns tillgängliga via www.scb.se på kommunnivå.

¹⁰ Notera att SCB:s ohälsodata skiljer sig från Sveriges officiella statistik, som produceras hos Försäkringskassan. Den stora skillnaden är att beräkningen av måttet går till på olika sätt. Försäkringskassan använder sig av ett rullande 12-månaders värde, där beräkningarna baseras på registrerade försäkrade månad för månad som sedan vägs samman till ett värde. SCB:s ohälsotal beräknas på en ögonblicksbild som omfattar befolkningen som är 16–65 år den 31/12 aktuellt år och den populationens ohälsodagar. Detta får till följd att SCB inte har med personer som avlidit, flyttat utomlands eller som fyllt 66 under året. Samt inte heller de som vistats tillfälligt i landet under året och ej heller utlandssvenskar. SCB har dessutom med alla personer mellan 16–65 år oavsett om de är registrerade hos Försäkringskassan.